

Geachte Provinciebestuur,

Patiënten moeten 24 uur per dag kunnen rekenen op goede zorg. Daar hoort vanzelfsprekend ook de beschikbaarheid van spoedmedicatie bij. De organisatie van de farmaceutische spoedzorg heeft als uitgangspunt dat voorzieningen in stand blijven en patiënten medicatie krijgen die zij nodig hebben.

Door het wegvallen van een subsidieregeling dreigden de kosten voor Zeeuwse patiënten onverantwoord op te lopen. Huisartsen, apothekers, ziekenhuizen en zorgverzekeraar CZ hebben hierin hun verantwoordelijkheid genomen. Gezamenlijk is de afgelopen periode in samenspraak met een burgerafvaardiging uit de gehele provincie gewerkt aan het betaalbaar en beschikbaar houden van farmaceutische spoedzorg in Zeeland. Daarbij is ook gekeken naar andere wegen dan de gang van de patiënt naar een fysieke apotheek.

Alvorens ik u met deze brief meer informatie wil geven over de organisatie van de farmaceutische spoedzorg vanaf 1 februari, de aanleiding en de wijze waarop partijen intensief en constructief samengewerkt hebben, wil ik u mijn excuses aanbieden. Ik realiseer mij dat onze inspanningen gericht waren op de organisatie van farmaceutische spoedzorg voor de burgers in Zeeland en het informeren van patiënten. Hierbij hebben wij u als betrokken gemeenten niet voldoende op de hoogte gehouden.

Ik wil graag benadrukken dat een oplossing is bedacht door mensen die dag en nacht met patiënten te maken hebben, veel ervaring hebben met de zorg en medicatieverstrekking en als geen ander de behoeften en zorgen van Zeeuwse patiënten kennen. Deze groep professionals heeft samen met burgers woonachtig in Zeeuws-Vlaanderen en boven de Westerschelde alles afwegende samen de meest haalbare oplossing bedacht. Graag schets ik in deze brief de achtergrond bij de ontwikkelingen waarmee de farmaceutische spoedzorg in de avond, nacht en in het weekend veilig, toegankelijk, beschikbaar en betaalbaar blijft. Vanzelfsprekend ben ik altijd bereid om hierover persoonlijk met u te spreken.

Dienstopotheken en de vaststelling van het terhandstellingtarief in Nederland

In Nederland bestaan dienstopotheken, zodat patiënten in geval van spoed tijdens avonden, nachten en weekenden (ANW-uren) altijd toegang hebben tot geneesmiddelen. Het terhandstellingtarief is het bedrag dat de apotheek per geneesmiddel rekent voor de dienstverlening. De hoogte ervan wordt gebaseerd op de vraag naar het aantal spoedrecepten tijdens ANW-uren en de exploitatiekosten van een dienstopotheek. Aan de hand van een transparante begroting van een dienstopotheek stellen zorgverzekeraars het terhandstellingtarief vast. Terhandstelling van geneesmiddelen tijdens ANW-uren valt verplicht onder het eigen risico, waardoor patiënten vaak zelf een rekening krijgen van de dienstopotheek.

Door middel van een subsidie zijn de kosten tot en met 2018 kunstmatig laag gehouden

Voornamelijk in dunbevolkte en krimpgebieden is het terhandstellingtarief ten gevolge van het lage aantal spoedrecepten – wanneer er verder niets gebeurt – zeer hoog en moet er veel geld worden betaald per geneesmiddel. Dit leidde een aantal jaren geleden tot veel commotie. Daarom heeft de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (later: Minister voor Medische Zorg) in 2016, 2017, en 2018 door middel

¹ Besluit van de Minister voor Medische Zorg van 16 november 2017, kenmerk 1248688-169690-GMT, houdende vaststelling van beleidsregels voor het subsidiëren van zorgaanbieders van farmaceutische ANZ-dienstverlening (Besluit vaststelling beleidskader subsidiëring farmaceutische ANZ-dienstverlening 2018)

van een subsidie¹ het terhandstellingtarief kunstmatig op maximaal €45 gehouden. Echter, bij de invoering van de subsidie is kenbaar gemaakt dat deze tijdelijk was en de subsidie is – na een verlenging van één jaar – per 1 januari 2019 gestopt. Apotheken hebben van de minister de opdracht gekregen om tijdens de subsidieperiode samen met andere zorgprofessionals en zorgverzekeraars te werken aan het doelmatiger inrichten van de acute farmaceutische zorg in hun regio.

Wanneer er niets zou veranderen, zouden de kosten per geneesmiddel voor Zeeuwse patiënten op onacceptabele wijze stijgen

Zeeland is een dunbevolkt krimpgebied. Per nacht hebben minder dan 12 Zeeuwse patiënten een farmaceutische spoedzorgvraag. Een groot deel van deze vragen wordt opgevangen door de geneesmiddelenoedieningen door huisartsen of SEH-artsen. Slechts enkele patiënten per nacht reizen 's nachts in Zeeland naar een dienstapothek. Met het wegvallen van de subsidie per 1 januari 2019 zou het terhandstellingtarief – wanneer er geen actie zou zijn ondernomen – zeer sterk stijgen. In dit scenario zouden patiënten bij sommige dienstapotheken tijdens ANW-uren meer dan €70 bovenop de prijs van het geneesmiddel moeten betalen. Potentieel zou hierdoor ook het risico ontstaan dat patiënten hun medicatie niet ophalen vanwege deze hoge tarieven. Dit vonden de Zeeuwse dienstapothekers, andere zorgprofessionals, burgers en wij als zorgverzekeraar CZ onacceptabel. Daarom hebben wij in 2017 besloten om apothekers, huisartsen, huisartsenposten, ziekenhuizen, VVT-aanbieders, een groep inwoners en CZ te verenigen in de werkgroep Farmaceutische Zorg in Zeeland (FZiZ). Deze werkgroep stelde zichzelf ten doel om gehoor te geven aan de opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de acute farmaceutische zorg in Zeeland doelmatiger te gaan organiseren, zodat patiënten geen onacceptabel hoog tarief hoeven te betalen voor hun geneesmiddelen tijdens ANW-uren.

In gezamenlijkheid is gekomen tot een doelmatige, kwalitatief goede oplossing

De werkgroep FZiZ bracht verschillende scenario's in kaart waarmee de beoogde doelmatigheidswinst kon worden behaald. Hierbij hebben grondige analyses plaatsgevonden, waarbij er bijvoorbeeld is gekeken op welke tijdstippen en hoe vaak er een beroep werd gedaan op de Zeeuwse dienstapotheken. Alle scenario's zijn uiteindelijk gewogen aan de hand van een vijftal criteria, namelijk: kwaliteit, veiligheid, toegankelijkheid, patiëntvriendelijkheid en doelmatigheid. Op basis hiervan heeft de werkgroep het beste scenario gekozen en wordt dit scenario per 1 februari 2019 geïmplementeerd. Dit scenario houdt in dat er buiten reguliere openingstijden op de drukste momenten (avonden 18:00-23:00 uur, weekend overdag en 's avonds 18:00-23:00 uur) niets verandert en de dienstapotheken openblijven zoals patiënten dat nu ook gewend zijn.

Verder wordt de situatie als volgt:

- *Op de huisartsenpost en de spoedeisende hulp worden geneesmiddelen direct toegediend*
Net zoals nu het geval is, betekent de behoefte aan farmaceutische zorg tijdens ANW-uren niet automatisch dat er een beroep op een dienstapothek dient te worden gedaan. Artsen van de huisartsenpost en spoedeisende hulp dienen in acute situaties altijd geneesmiddelen ter plekke (thuis of op de huisartsenpost of de SEH) toe. De artsen beschikken over een werkvoorraad die zij hiervoor kunnen gebruiken.
- *Tussen 23:00 en 08:00 uur is er één dienstapothek open die dienstdoet voor heel Zeeland*
De dienstapothek in Vlissingen zal 's nachts dienstdoen voor heel Zeeland. De belangrijkste reden voor deze keuze is dat het beroep op Zeeuwse dienstapotheken 's nachts zeer klein is: gemiddeld genomen reizen slechts enkele Zeeuwse patiënten per nacht naar een dienstapothek.

- *Geneesmiddelen worden, indien nodig, thuisgebracht*

Er zijn patiënten die niet in staat zijn om 's nachts naar een dienstapotheek of een geneesmiddelenuitgifte te reizen. Het is voor deze patiënten mogelijk om hun geneesmiddel thuisbezorgd te krijgen. Dit werd tot op heden zeer weinig gedaan in Zeeland. Artsen zullen patiënten niet onnodig in weer en wind naar een nachtapotheek laten reizen. Hiermee is dus de service voor patiënten en de toegankelijkheid van zorg verbeterd. De kosten die hiermee gemoeid zijn, zijn gering in verhouding tot de kosten die gepaard gaan met het openhouden van een dienstapotheek 's nachts. *Zeeuws-Vlamingen kunnen vanaf de zomer geneesmiddelen verkrijgen via een geneesmiddelenuitgifte*

Patiënten uit Zeeuws-Vlaanderen kunnen vanaf de zomer - aanvullend op de dienstapotheek in Terneuzen die alle avonden en alle weekenden tussen 08:00 en 23:00 uur open is - ook tijdens alle avonden, nachten en zondagen hun geneesmiddelen verkrijgen via een geneesmiddelenuitgifte in Oostburg. Door deze extra voorziening in West-Zeeuws-Vlaanderen, worden geneesmiddelen nog beter en op patiëntvriendelijke wijze beschikbaar voor patiënten uit deze hele regio. De keuze voor Oostburg is een logische, omdat op deze manier een geneesmiddelenvoorziening wordt gecreëerd in de nabijheid van een huisartsenpost. Deze robot wordt op dit moment geplaatst. Tot die tijd kunnen patiënten een beroep doen op een van de eerdergenoemde voorzieningen, incl. de thuisbezorging.

Dankzij de inspanningen van de gehele werkgroep blijft de farmaceutische spoedzorg ook in 2019 betaalbaar voor Zeeuwse patiënten, zonder afbreuk te doen aan de veiligheid, kwaliteit of toegankelijkheid. Voor patiënten zal de verandering voor het overgrote deel een ongemerkte verbetering van de toegankelijkheid en service inhouden.

Ik hoop dat ik u met deze brief voldoende heb ingelicht. Voor vragen, opmerkingen, of onduidelijkheden kunt u altijd contact met mij opnemen voor verdere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Manager Regioregie

06-

@cz.nl